

בעניין: **עתירה עפ"י חוק חופש המידע, התשנ"ח - 1998**

העותרת: **גישה – מרכז לשמירה על הזכות לנוע (ע"ר)**

ע"י ב"כ עוה"ד מיכל לופט ו/או מעין נייזנה ו/או נעמי הגר מעמותת
"גישה - מרכז לשמירה על הזכות לנוע"
רחוב הרכבת 42
תל אביב, 6777008
טלפון: 03-6244120; פקס: 03-6244130

- נגד -

המשיבים: **1. מתאם פעולות הממשלה בשטחים (מתפ"ש)**

2. הממונה על יישום חוק חופש המידע במתפ"ש

כולם ע"י פרקליטות מחוז תל אביב (אזרחי)
בית קרדון, דרך מנחם בגין 154, מיקוד 6492107, תל אביב

עתירה לפי חוק חופש המידע

מוגשת בזאת עתירה לפי סעיף 17 לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 (להלן: **חוק חופש המידע**, **החוק**). בית המשפט הנכבד מתבקש לחייב את המשיבים להשיב לבקשת העותרת, שעניינה קבלת מידע ונתונים בנוגע להחלטות המנהליות של המשיבים לאשר או לסרב בקשות פלסטינים למתן היתרי כניסה לישראל בנימוק של מניעה ביטחונית (להלן: **הבקשה**).

הבקשה נשלחה למשיבים ביום **24.3.2015** ובחלוף יותר מ-120 יום, ביום **13.8.2015**, סורבה מנימוק של חשש לפגיעה בביטחון המדינה (סעיף 9(א)(1) לחוק חופש המידע).

העתק בבקשת העותרת לפי **חוק חופש המידע מיום 24.3.2015 מצ"ב ומסומן נספח ע/1**.

העתק החלטת המשיבים בבקשה מיום **13.8.2015 מצ"ב ומסומן נספח ע/2**.

כמו כן, מתבקש בית המשפט הנכבד לחייב את המשיבים בהוצאות העותרת, לרבות שכר טרחת עורך דין.

התשתית העובדתית

הצדדים

1. **העותרת** (להלן: **עמותת גישה**) הינה עמותה ישראלית, שמטרתה להגן על זכויות אדם בישראל ובשטחים הנתונים לשליטתה, ביניהן הזכות לחופש התנועה.

2. **המשיב 1** (להלן: **מתאם פעולות הממשלה בשטחים** או **המתפ"ש**) הוא גוף ממשלתי, הכפוף למשרד הביטחון, והינו האחראי על יישום מדיניות ממשלת ישראל בשטחים הכבושים מטעם "מפקד האזור". משרדי התיאום והקישור של המשיב 1, הפרושים ברחבי הגדה המערבית ובמעבר ארז, אמונים על הנפקת היתרים לתושבים פלסטינים המבקשים להיכנס לישראל לצרכים שונים, מכוח חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), תשס"ג-2003 (להלן: **חוק**

הוראת שעה).

3. **המשיב 2** הוא הממונה על יישום חוק חופש המידע במתפ"ש וכן קצין פניות הציבור במתפ"ש (להלן: **הממונה**). במסגרת תפקידו אחראי המשיב 2 על קבלת בקשות לפי חוק חופש המידע ועל מתן מענה למגישי הבקשות.

מבוא

4. תושבים פלסטינים רבים, בבואם להגיש בקשות להיתרי כניסה למדינת ישראל, נתקלים בסירוב המשיבים בנימוק של "מניעה ביטחונית". מניעה זו מוטלת ברוב המוחלט של המקרים ללא הודעה מוקדמת, ללא אפשרות לטעון כנגדה, ללא כל נימוק וללא תאריך תפוגה. **מניעה ביטחונית יכולה למנוע לחלוטין קבלת היתרים לכניסה לתוך ישראל, מעבר ותנועה בתוך השטחים ואף יציאה לחו"ל**. משום שמניעה זו עומדת בפני זכותם של תושבים רבים לחופש התנועה, לחיי משפחה, להשכלה, לחופש העיסוק וכיוצא באלו, יש לעמוד על היקפי התופעה ולהעריך את מספר התושבים הפלסטינים שבשל מניעה ביטחונית מנועים מלצאת משטחי הגדה המערבית ורצועת עזה.

5. אשר על כן, ונוכח עבודתה של העותרת במתן סיוע לתושבים פלסטינים בהגשת בקשות ליציאה מהגדה המערבית ומרצועת עזה לצרכים שונים, החליטה העותרת להגיש בקשת חופש מידע בנושא למשיבים, האמונים כאמור על הטיפול בבקשות למתן היתרים לכניסה לישראל.

6. נקדים ונאמר כי המידע שהתבקש בבקשת חופש המידע נשוא העתירה אינו נוגע לאופן שבו גורמי הביטחון מחליטים האם אדם כלשהו מהווה סיכון ביטחוני או לאו, קרי האם יש להמליץ להגדירו כ"מנוע ביטחונית", אלא הוא נוגע להחלטת המשיבים **כרשות מנהלית לאחר שמתקבלת חוות הדעת הביטחונית**. זהו מידע השייך ונוצר אצל הגורם המחליט, ולא אצל הגורם המייעץ.

השתלשלות העניינים קודם הגשת הבקשה

7. ביום **7.1.2015** פנתה העותרת למשיבה 2 דאז, הגב' הדר הורן, בבקשה לפי חוק חופש המידע, לשם קבלת נתונים על אודות אופן הזנתן של מניעות ביטחונית במערכת "אבן מתגלגלת", תוקפן ומהותן- מהו מספר התושבים הפלסטיניים אשר קיימת נגדם מניעה ביטחונית תקפה, מהו מספר התושבים שהוסרה המניעה הביטחונית כנגדם בשנים האחרונות, מהי הפרוצדורה לביצוע אבחון ביטחוני וכו' (להלן: **הבקשה הראשונה**).

העתק בקשת העותרת מיום **7.1.2015** מצ"ב ומסומן **נספח ע/3**.

8. ביום **18.2.2015** השיבה משיבה 2 כי ה"מידע המבוקש נוצר ושייך לשירות הביטחון הכללי, ולפיכך חוק חופש המידע כלל אינו חל עליו".

העתק תשובת המשיבה 2 מיום **18.2.2015** מצ"ב ומסומן **נספח ע/4**.

9. בקשת מידע דומה שהועברה לאחר מכן לממונה על חוק חופש המידע במשרד ראש הממשלה, אליו כפוף שירות הביטחון הכללי (שב"כ), נענתה בסירוב בטענה שהוראות חוק חופש המידע אינן חלות על השב"כ בהתאם לסעיף 14 לחוק.

העתק בקשת העותרת מיום **12.3.2015** מצ"ב ומסומן **נספח ע/5**.

הבקשה לפי חוק חופש המידע

10. עקב תשובת המשיבה 2 מיום 18.2.2015, בחנה העותרת את אופן ניסוח שאלותיה וערכה חשיבה מחודשת ביחס למידע שהיא מבקשת לקבל וביחס לתכלית חשיפת המידע, והחליטה לנסח מחדש את בקשת חופש המידע כך **שתתמקד בהחלטות המנהליות לאשר או לסרב בקשות פלסטינים להיתרי כניסה לישראל, על בסיס מניעות ביטחוניות**. בקשה זו אינה כוללת בקשה לנתונים על אודות מספר התושבים הפלסטינים אשר להם מוזנת בפועל מניעה ביטחונית וכן שאלות הנוגעות לאופן הטלת המניעה ולשיקול דעתו של השב"כ, אלא נוגעת להליך קבלת ההחלטות בקרב המשיבים, לאחר שמתקבלת חוות הדעת הביטחונית ביחס למאן דהו. הבקשה, כאמור, נשלחה ביום 24.3.2015, בזו הלשון (ר' **נספח ע/1**):

א. מספר התושבים הפלסטינים אשר **סורבה** בקשתם **להיתר כניסה לישראל** בשל סיווגם כ"מנועים ביטחונית" בשבע השנים האחרונות, בחלוקה לתושבים החיים בגדה המערבית וברצועת עזה, וכן בפילוח לפי סוג הבקשה ובחלוקה לשנים.

ב. מספר התושבים הפלסטינים אשר **אושרה** בקשתם **להיתר כניסה לישראל** על אף סיווגם כ"מנועים ביטחונית" בשבע השנים האחרונות, בחלוקה לתושבים החיים בגדה המערבית וברצועת עזה, וכן בפילוח לפי סוג הבקשה ובחלוקה לשנים.

ג. מספר התושבים הפלסטינים אשר **סורבה** בקשתם **להיתר מעבר מהגדה המערבית לרצועת עזה** בשל סיווגם כ"מנועים ביטחונית" בשבע השנים האחרונות, וכן בפילוח לפי סוג הבקשה ובחלוקה לשנים.

ד. מספר התושבים הפלסטינים אשר **אושרה** בקשתם **להיתר מעבר מהגדה המערבית לרצועת עזה** על אף סיווגם כ"מנועים ביטחונית" בשבע השנים האחרונות, וכן בפילוח לפי סוג הבקשה ובחלוקה לשנים.

ה. מספר התושבים הפלסטינים אשר **סורבה** בקשתם **להיתר מעבר מרצועת עזה לגדה המערבית** בשל סיווגם כ"מנועים ביטחונית" בשבע השנים האחרונות, וכן בפילוח לפי סוג הבקשה ובחלוקה לשנים.

ו. מספר התושבים הפלסטינים אשר **אושרה** בקשתם **להיתר מעבר מרצועת עזה לגדה המערבית** על אף סיווגם כ"מנועים ביטחונית" בשבע השנים האחרונות, וכן בפילוח לפי סוג הבקשה ובחלוקה לשנים.

ז. מספר התושבים הפלסטינים אשר מענם רשום בגדה המערבית ו**סורבה** בקשתם **להיתר מעבר בגשר אלנבי** בשל סיווגם כ"מנועים ביטחונית" בשבע השנים האחרונות, בפילוח לפי סוג הבקשה ובחלוקה לשנים.

ח. מספר התושבים הפלסטינים אשר מענם רשום ברצועת עזה ו**סורבה** בקשתם **להיתר מעבר בגשר אלנבי** בשל סיווגם כ"מנועים ביטחונית" בשבע השנים האחרונות על אף

עמידתם בקריטריונים הקבועים בנהלי המתפ"ש, בפילוח לפי סוג הבקשה ובחלוקה לשנים.

ט. מספר התושבים הפלסטינים אשר אושרה בקשתם להיתר מעבר בגשר אלנבי על אף סיווגם כ"מנועים ביטחוניים" בשבע השנים האחרונות, בחלוקה לתושבים החיים בגדה המערבית וברצועת עזה, וכן בפילוח לפי סוג הבקשה ובחלוקה לשנים. מתוך כלל הבקשות שאושרו, כמה מהן אושרו לאחר שהוגשה בעניינם עתירה פרטנית לבג"ץ?

11. משלא התקבלה כל החלטה בעניין, ביום 19.4.2015 נשלחה תזכורת בהודעת דוא"ל למשיב 2. אף תשובה או התייחסות מהמשיבים, לרבות הודעת ארכה, לא נתקבלה לאחר מכן. ביום 4.5.2015 פנתה העותרת בתלונה ליחידה הממשלתית לחופש המידע בנוגע למספר בקשות חופש מידע שנשלחו למשיבים ולא נענו חרף הוראות החוק, והבקשה נשוא העתירה ביניהן.

העתק התזכורת שנשלחה בהודעת דוא"ל ביום 19.4.2015 מצ"ב ומסומן נספח ע/7.
העתק התלונה שנשלחה ליחידה הממשלתית לחופש המידע ביום 4.5.2015 מצ"ב ומסומן נספח ע/8.

12. ביום 6.7.2015 נמצאה התלונה מוצדקת, והיחידה קבעה שהמשיבים חרגו מהמועדים הקבועים בחוק ביחס לבקשה דנן. בהתאם לסמכותה מכוח החלטת הממשלה מספר 2950 מיום 6.3.2011 היחידה הורתה למשיבים לתקן את הליקוי שעלה בפעילותה ולהשיב לבקשה ללא דיחוי.

העתק החלטת היחידה הממשלתית לחופש המידע מיום 6.7.2015 מצ"ב ומסומן נספח ע/9.

13. בניגוד לחובתם לפעול בהתאם להנחיות היחידה הממשלתית (ר' סעיף 8 להחלטת הממשלה), המשיבים התעלמו מהוראת היחידה להשיב לבקשה ללא דיחוי. משהתקרבו 120 היום המקסימאליים למענה לקיצם, שלחה העותרת תזכורת שנייה למשיבים ביום 16.7.2015. גם פנייה זו לא נענתה כלל.

העתק התזכורת השנייה שנשלחה ביום 16.7.2015 מצ"ב ומסומן נספח ע/10.

14. בניסיון אחרון לברר מה עלה בגורל בקשת חופש המידע, ונוכח החריגה הברורה של המשיבים מהוראות החוק, בחרה העותרת להגיש תלונה שנייה, פרטנית הפעם, ביחס לבקשה נשוא העתירה, ליחידה הממשלתית לחופש המידע ביום 13.8.2015.

העתק התלונה שנשלחה ליחידה הממשלתית לחופש המידע ביום 13.8.2015 מצ"ב ומסומן נספח ע/11.

15. בתזמון מפליא, מיד לאחר הגשת התלונה ובאותו היום ממש, התקבלה תשובת המשיבים לבקשה, לפיה היא מסורבת על בסיס סעיף 9(א) לחוק חופש המידע, שכן מדובר במידע שאין למוסרו משום שבגילוי יש חשש לפגיעה בביטחון המדינה, בביטחון הציבור או בשלמו של אדם. המשיבים הסבירו החלטתם כך (סעיף 2 להחלטה):

"יצוין כי עמדה זו הינה בהתאם לחוות דעתם של גורמי הביטחון לפיהם לא ניתן להעביר את הנתונים המבוקשים מטעמים ביטחוניים, בין היתר, לנוכח החשש לחשיפת שיטות פעולה ודרכי פעולה של השב"כ ולרבות חשיפת מושאי עניין של השב"כ".

16. המשיבים הוסיפו כי בעת קבלת ההחלטה הם שקלו האם ניתן לאפשר מסירת המידע באופן חלקי או בתנאים אך "בסופו של דבר, לאור מהות המידע המבוקש ושאר נסיבות המקרה", קבעו כי הדבר אינו אפשרי (ר' **נספח ע/2**).

17. משום שסירוב המשיבים אינו עומד בתנאי החוק, החליטה העותרת להגיש עתירה לבית משפט נכבד זה, ובשל פגרת הקיץ ופגרת סוכות מוגשת העתירה כעת (ר' סי' 3(ב) ו-44 לתקנות בתי משפט לעניינים מינהליים (סדרי דין), תשס"א-2000).

הטיעון המשפטי

18. חוק חופש המידע עיגן לראשונה את זכות העיון הכללית במסמכים המוחזקים על-ידי רשות ציבורית וזאת כחלק מתפיסה לפיה המידע המוחזק על-ידי הרשויות מוחזק בנאמנות עבור הציבור ומטעמו, ולפיכך – שייך לציבור (דפנה ברק-ארז **משפט מינהלי** כרך א' 582 (2010); ע"מ 6013/04 **מדינת ישראל - משרד התחבורה נ' חברת החדשות הישראלית בע"מ** (פורסם בנבו, 2.1.2006)). החוק מבוסס על עקרונות זכות הציבור לדעת ועקרון השקיפות כבסיס למשטר דמוקרטי תקין, ותכליתו היא גם לקדם ערכים חברתיים כגון שוויון, שלטון החוק וכיבוד זכויות האדם (ר' ע"מ 9135/03 **המועצה להשכלה גבוהה נ' עיתון הארץ** (פורסם בנבו, 19.1.2006); ע"מ 10845/06 **שידורי קשת בע"מ נ' הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו** (פורסם בנבו, 11.11.2008)).

19. לפיכך, החוק קובע את הכלל לפיו אדם זכאי לבקש ולקבל מידע מרשויות ציבוריות (סעיף 1 לחוק) במסגרת זמנים קצרה. **בחרין**, נקבעה שורה של סייגים שבהתקיימם הרשות רשאית להימנע מלמסור את המידע (סעיפים 8-9 לחוק). סייגים אלו על עקרון הפומביות והגילוי יש לפרש בצמצום (בג"ץ 258/07 **ח"כ זהבה גלאון נ' וועדת הבדיקה הממשלתית לבדיקת ארועי המערכה בלבנון 2006**, פס" 3 לפסק דינה של השופטת פרוקציה (פורסם בנבו, 6.2.2007)), ועל כן גם אם מתקיים אחד מן הסייגים מחויבת הרשות לשקול את עניינו של המבקש במידע ואת העניין הציבורי שבגילוי המידע, ולבחון אם באפשרותה למסור את המידע באופן חלקי או תוך התניית תנאים בדבר דרך קבלת המידע והשימוש בו (סעיפים 10-11 לחוק).

20. במקרה דנן, התנהלות המשיבים שתוארה בפרק העובדתי אינה מעידה רק על פגמים פרוצדוראליים שנפלו בטיפול בבקשה מבחינת העדר המענה המוחלט משך 120 יום; אלא בעיקר, היא מלמדת על אי הפנמה של תכליות חוק חופש המידע ועל זלזול מופגן בעניינה של העותרת בבקשה כמו גם באינטרס הציבורי המצדיק את גילוי המידע המבוקש. מהתנהלות המשיבים ונוסח תשובתם מיום 13.8.2015 ניכר שהפניית העותרת לסייג הביטחוני המצוין בסעיף 9(א)(1) לחוק נעשתה במחי יד, ללא כל דיון או שקילה של השיקולים המונחים על הכף וחמור מכך – תוך התפרקות משיקול דעת והעברתו באופן מוחלט לגורמים אחרים, גורמי הביטחון.

הליך הטיפול בבקשות להיתרי כניסה לישראל

21. המשיבים הם הרשות האמונה על טיפול בבקשות של תושבים פלסטינים לקבל היתרי כניסה לישראל (ר' סעיף 3 לחוק **הוראת שעה**). לפי החוק והנהלים המחייבים שכתבו המשיבים עצמם, תושב המבקש לקבל היתר כניסה לישראל (או היתר יציאה מהשטחים לחו"ל) פונה

באמצעות נציגי הקישור הפלסטיני לנציגי המשיבים היושבים בגדה המערבית או במעבר ארז. נוהל "כניסת האוכלוסייה הפלסטינית לישראל" שנכתב על ידי המשיבים בחודש אפריל 2015 (להלן: הנוהל) והוא הנוהל המעודכן ביותר בנושא, מבהיר כי בקשת התושב מגיעה קודם כל לידי נציגי המשיבים הבוחנים אם נמסרו כל המסמכים הנדרשים ואם הבקשה עומדת בקריטריונים שנקבעים מעת לעת לתנועת פלסטינים (סעיף 8 לנוהל). לאחר מכן, עוברת הבקשה לשרשרת המלצות אצל גורמים מקצועיים וביניהם גורמי הביטחון. כך למשל, אם מדובר בבקשת יציאה לצרכים רפואיים, מתבקשת המלצתה של מתאמת הבריאות. אם מתבקשת יציאה לצרכי מסחר, מתבקשת המלצתו של ראש ענף כלכלה. לאחר סבב ההיוועצויות, חוזרת הבקשה לנציגי המשיבים אשר מקבלים בעניינה החלטה סופית, לאחר הפעלת שיקול דעת עצמאי, שקלול כל הנתונים וההמלצות ועריכת האיזונים המתאימים. ההחלטה הסופית מועברת לתושב באמצעות נציגי הקישור הפלסטיני או באי כוחו.

העתק נוהל כניסת האוכלוסייה הפלסטינית לישראל מאפריל 2015, מצ"ב ומסומן נספח ע/12.

22. כדי להמחיש את סבב הטיפול בבקשה, מצ"ב להדגמה טופס טיפול בבקשה לקבלת היתר אותו ממלאים המשיבים:

שמו"ר -

בט"ד

מרכז היתרים מת"ק עזה - מוקד פניות ציבור
טופס בקשת היתר כניסה לישראל / אי"ש / חו"ל

טלפון: 08-6741506

נא להחזיר לפקס: 02-9704702

מס"ב	מגשר	גורם פונה	ת.קבלה	סוג הבקשה	מס' תיק
744	מר	גישה	26/10/12	הסמכה והסמכה מקצועית	

מס"ד	שם מרובע	ת"ז	מין	גיל	מס"ט	מגורים	קרבה / תפקיד	מניעה ביטחונית	מס' תיק
1.			ז	33	~	עזה		בג'לאים	

• האם הוגשה בקשת דרך הוועדה האזרחית? לא
 • האם הבקשה נשללה דרך הוועדה האזרחית? לא

1. התקבלה בקשה מ"גישה" להיתר מעברו של הנ"ל מעזה לישראל לצורך השתתפות בסנדת חכשה והסמכה מקצועית ברמאללה.
2. הנ"ל עובד בארגון [REDACTED] מזה שבע שנים ובשנתיים האחרונות הינו מנהל שלוחת הארגון ברצועת עזה.
3. הנ"ל מוזמן להשתתף בסנדת הכשרה שתתקיים בתאריך ח [REDACTED] בעיר רמאללה.
4. הנ"ל מבקש לאשר את בקשתו בהקדם.

<p>עמדת קצין פניות ציבור:</p> <p>הנ"ל מופיע כמסר אר"ב מאתר עמ"ת עמ"ת (מאתמ"ת כ- 3/12) עמ"ת פולחן עמ"ת עמ"ת עמ"ת</p> <p>תאריך: [REDACTED] חתימה: [REDACTED] עמדת ש"ב: [REDACTED]</p>	<p>עמדת רמ"ד / תאים אזרחי:</p> <p>תאריך: _____ חתימה: _____</p> <p>עמדת מתאם מקצועי/ עמדה נוספת:</p> <p>תאריך: _____ חתימה: _____</p> <p>עמדת רמת"ק:</p> <p>מאושר בכמוף לאבחון / מסורב קריטריוני / מסורב ע"ר בטחוני</p> <p>תאריך: _____ חתימה: _____</p>
<p>עמדת רע"ן אג"מ:</p> <p>מאושר בכמוף לאבחון / מסורב קריטריוני / מסורב ע"ר בטחוני</p> <p>תאריך: _____ חתימה: _____</p>	<p>סוג מענה:</p> <p>1. הבקשה אושרה, כעת ממתינים לזימון אשר יימסר באמצעות הוועדה האזרחית הפלסטינית.</p> <p>2. הבקשה אושרה כעת ממתינים לזימון אשר יימסר על ידכם.</p> <p>3. הבקשה אושרה, לתמשך טיפול יש להפנות את התושב לחגיש בקשה לציג בריאות / אזרחי / כלכלה בוועדה האזרחית הפלסטינית.</p> <p>4. יש להפנות את התושב לחגיש בקשה לציג בריאות / אזרחי / כלכלה בוועדה האזרחית הפלסטינית.</p> <p>5. הבקשה סורבה ע"י אי עמידה בקריטריונים.</p> <p>6. הבקשה סורבה מטעמים ביטחוניים.</p> <p>7. לא מותרת כניסה לצרכים משפטיים.</p> <p>8. אחר:</p>

חזרת אבחון חזרת טלפון חזרת תע"ת אבן חזרת תע"ת אבן חזרת תע"ת אבן חזרת תע"ת אבן

שם המיון: _____ תאריך: _____

הערות: _____

חזרת אבחון חזרת טלפון חזרת תע"ת אבן חזרת תע"ת אבן

שם המיון: _____ תאריך: _____

הערות: _____

העתק דוגמאות טפסים של טיפול בבקשת היתר כניסה לישראל מצ"ב ומסומנים **נספח ע/13**.

23. נוהל "כניסת האוכלוסייה הפלסטינית לישראל" מבהיר ברחל ביתך הקטנה שעמדת גורמי הביטחון בשאלה אם להנפיק היתר כניסה היא עמדה אחת מני כמה, ושומה על המפקד הצבאי לבחון את הסיכון הביטחוני הפוטנציאלי כאחד השיקולים בלבד. כך מורה סעיף 9(ג) לנוהל:

"יודגש, כי המניעות הביטחוניות והמשטריות אינן עומדות בפני עצמן. אלא, אלו מהוות שיקול בקבלת ההחלטה של המפקד המוסמך בדבר מתן היתר לכניסה או יציאה משטח צבאי סגור. מניעה זו הינה אינדיקציה בדבר קיומו של סיכון העולה מן המבקש. סיכון זה נבחן על ידי המפקד המוסמך בעת קבלת החלטותיו, בהתאם להיתר המבוקש" (הדגשה אינה במקור, מ.ל).

24. כך אישרו המשיבים גם בפני בית משפט זה:

"מניעה זה אינדיקציה שמי שרושם אותה הוא גורם ביטחוני, כגון שב"כ או משטרה. כאשר מוגשת בקשה למפקד הוא רואה שיש אינדיקציה ושוקל משקלה ביחס לכלל הנסיבות." (עת"מ 20672-12-12 המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברג-ע"ר נ' מתאם פעילות הממשלה בשטחים (פורסם בנבו, 11.3.2013).

העתק פרוטוקול דיון וההחלטה בעת"מ 20672-12-12 מיום 11.3.2013 מצ"ב ומסומן **נספח ע/14**.

25. במסגרת עניין **המוקד להגנת הפרט**, נדונה בקשה דומה למידע בנוגע לנוהל המשיבים באשר לאופן קבלת ההחלטה להנפיק היתר כניסה לתושב פלסטיני כאשר ישנה אינדיקציה ביטחונית כנגדו. באותו עניין סיכמו הצדדים כי לאחר מחיקת העתירה תועבר בקשה חוזרת בנושא למשיבים. הבקשה הוגשה והמשיבים השיבו ללא קוש. בתשובתם, חזרו המשיבים על כך שהם מבחינים בין ההחלטה המנהלית לבין העמדה הביטחונית, שהיא רק חלק מהתמונה. וכך נכתב:

"החלטת המפקד הצבאי תתקבל בכל מקרה לגופו ובהתחשב בכלל נסיבות העניין, תוך עריכת איזון בין הסכנה הביטחונית או הפלילית הגלומה בהנפקת ההיתר, לבין הנסיבות ההומניטאריות הקונקריות של הבקשה" (ההדגשה אינה במקור, מ.ל).

וכן:

"מניעה ביטחונית או פלילית הינה אינדיקציה ראשונית המוזנת על ידי גורמי הביטחון או המשטרה...אינדיקציות אלה לא מהוות את החלטת המפקד הצבאי ביחס לבקשה פרטנית, אלא מהוות חלק מהליך בחינת הבקשה הפרטנית" (הדגשה במקור).

העתק תשובות דובר מתפ"ש למוקד להגנת הפרט מיום 12.6.2013 ומיום 20.6.2013 מצ"ב ומסומן **נספח ע/15**.

26. מהאמור עולה שייתכנו מקרים בהם המשיבים לא ינפיקו היתר כניסה לישראל למרות שאין לתושב מניעה ביטחונית, וזאת בשל סיבות אחרות. בדומה, ייתכנו מקרים בהם יינתן היתר

כניסה לישראל אף אם גורמי הביטחון המליצו למנוע זאת מסיבה ביטחונית, ולעתים אף אם רשומה מניעה ביטחונית קיימת כנגד התושב. וכך נכתב בסעיף 7(ג) לנוהל:

"בסמכות ראש המנהל האזרחי לאיו"ש ורמת"ק עזה, לאשר היתר כניסה לישראל לתושב פלסטיני מנוע כניסה, לאחר קבלת פראפראזה מטעם הגורם שהזין מניעת כניסה לתושב, ובכפוף לשיקולים מחמירים של דחיפות ובמקרים הומניטאריים דחופים ביותר" (ר' גם סעיף 9(ו) לנוהל).

כך גם אישרו המשיבים בתשובתם למוקד להגנת הפרט (ר' **נספח ע/15**, בסעיף ז'): :

"המפקד הצבאי מוסמך להתיר את יציאתו של תושב לחו"ל על אף עמדתם השלילית של גורמי הביטחון, וזאת לאחר שקילת מכלול נסיבות המקרה הרלוונטיות".

27. מכאן, שאף לשיטת המשיבים הם המוסמכים לטפל בבקשות למתן היתרי כניסה לישראל כגורם המינהלי, מן קבלת הבקשה ועד מסירת ההחלטה לתושב הפלסטיני, ואילו גורמי הביטחון הם אך גורם מיעוץ, חלק בשרשרת הטיפול בבקשה ולא הגורם המקבל את ההחלטה הסופית (ר' סעיף 7(ב)5) לחוק שירות הביטחון הכללי, תשס"ב-2002). קיומה של מניעה ביטחונית איננה כובלת את שיקול דעתו של הגורם המינהלי המחליט. אף ההלכה הפסוקה עמדה לא פעם על כך שהמשיבים, כמו גם משרד הפנים, האמונים על מתן היתרי כניסה ושהייה בישראל לתושבים פלסטינים, מחויבים לשקול בעת קבלת החלטתם המנהלית לא רק את השיקול הביטחוני אלא גם שיקולים אחרים הרלוונטיים לעניין (עת"מ 1551-06-09 **ג'והאר נצאר נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 29.9.2009) (להלן: **עניין נצאר**); עת"מ 1196-05-10 **נצאר ואח' נ' מדינת ישראל**, בעמ' 12 (פורסם בנבו, 22.8.2010) (להלן: עת"מ 1196-05-10 **נצאר**); בג"ץ 7444/03 **בלאל מסעוד דקה נ' שר הפנים** (פורסם בנבו, 22.02.2010).

אין תחולה לסייג הביטחוני של סעיף 9(א)(1)

28. טענת המשיבים שאינם יכולים למסור את המידע משום שבגילוי יש חשש לפגיעה בביטחון המדינה, הציבור או בשלמו של אדם, אין לה על מה שתסמוך. בקשת חופש המידע נשוא עתירה זו אינה נוגעת להיבטים הביטחוניים של עצם הזנת המניעות הביטחונית, הסיבות להן ודרכי הסרתן. היא אף לא כוללת בקשה לנתונים על אודות מספר התושבים הפלסטינים שכנגדם מוזנת כיום מניעה ביטחונית. לא נדרש במסגרתה הסבר על נהלי העבודה בין גורמי הביטחון למשיבים ואף לא נתבקש מידע לגבי אדם ספציפי או חבר בני אדם ספציפיים.

29. הנתונים שנתבקשו אינם קשורים ואינם יכולים להוביל לחשיפת שיטות הפעולה של השב"כ או "מושאי העניין" שלו. הנתונים מתייחסים אך ורק להחלטת המשיבים לאחר שמתקבלת האבחנה הביטחונית. בסוף היום התוצר שנתבקש הוא נתון סטטיסטי, מספר- מספר התושבים שקיבלו היתרים על אף המניעה הביטחונית שרשומה להם ומספר התושבים שבקשותיהם להיתר סורבו לנוכח מניעה. אכן, המגמה שתילמד מהנתונים לא תעיד על אופן עבודת גורמי הביטחון אלא על **אופן עבודת המשיבים כרשות מנהלית**.

30. אכן, בניגוד ל"בקשה הראשונה" ששלחה העותרת למשיבים בחודש ינואר 2015, ובניגוד לבקשה שנשלחה למשרד ראש הממשלה, הבקשה נשוא העתירה נוסחה באופן שמתמקד **בהחלטה**

המנהלית של המשיבים אם להנפיק היתרי כניסה לישראל או לא- החלטה שמתקבלת כאמור על ידי המשיבים, לאחר קבלת המידע הביטחוני. תכלית הבקשה היא להבין ולהעריך את היקפי המגמה של מתן היתרי כניסה לישראל לתושבים פלסטינים חרף העובדה שמוזנות להן מניעות ביטחוניות ושל סירוב להנפיק היתרים כאלו מאידך, למי שרשומה כנגדו מניעה ביטחונית.

31. מן האמור, ומטופס הטיפול בבקשה שצורף לעיל, גם ברור שהנתונים המבוקשים בבקשה נוצרו, נאספו ומוחזקים בפועל אצל המשיבים ולא אצל אף גורם אחר ולפיכך הם האמונים להשיב לבקשה ולמסור את המידע. לשם השוואה, בעניין האגודה לזכויות האזרח דחה בית המשפט עתירה לגילוי מידע בדבר היתרי האזנת סתר שהוגשה כנגד משרד ראש הממשלה, מן הטעם שהמידע נוצר ומוחזק בפועל בידי השב"כ, החוסה תחת סעיף 14 לחוק (עת"מ-10591-09-13 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' משרד ראש הממשלה פס' 9 (פורסם בנבו, 14.5.2014; בתיק הוגש ערעור שעדין תלוי ועומד). בהליך שבכותרת לעומת זאת, המידע נוצר ומוחזק בידי הגורם המטפל והמחליט בבקשה- המשיבים, וודאי לא בידי הגורם המייצע.

32. נדגיש גם כי הבקשה נשוא העתירה שונה מבקשת המידע שנדונה בעת"מ 16439-02-10 המוקד להגנת הפרט נ' מתאם פעולות הממשלה בשטחים (לא פורסם, 19.6.2011). באותו הליך ביקשו העותרים לקבל, בין היתר, את מספרם המדויק של סך התושבים שלהם מוזנת מניעה ביטחונית. בית המשפט קיבל את עמדת המשיבים כי מדובר במידע שחשיפתו עלול לפגוע בביטחון המדינה (אך גם אז הורה למסור לעותרת נתונים כלליים בנוגע למספר המנועים). כאמור, בהליך שבכותרת, לעומת זאת, לא נתבקש מספר התושבים שלהם מוזנת מניעה ביטחונית; אלא, נתבקש מספר התושבים אשר בקשתם להיתר כניסה אושרה או סורבה על ידי המשיבים, למרות האינדיקציה הביטחונית או מנימוק של "מניעה ביטחונית".

העתק פסק הדין בעת"מ 16439-02-10 מיום 19.6.2011 מצ"ב ומסומן נספח ע/16.

33. נוכח הדברים האמורים, נקל להבין מדוע המידע הנדרש בבקשה נשוא עתירה זו אינו נופל לסייג הביטחוני המנוי בסעיף 9(א)(1) לחוק. ואולם, גם אם יקבל בית המשפט את הטענה שישנה תחולה לסעיף 9(א)(1) בעניינו (טענה שהעותרת כאמור מתנגדת לה נחרצות), הרי שלא הוכח כלל כי ישנו חשש לפגיעה באינטרס המוגן ברמת הוודאות הנדרשת בפסיקה. על פי המבחן שנקבע בפסיקה לצורך הסייג הביטחוני, יש לבחון את "מכפלת עוצמת הסיכון בהסתברותו" (בג"ץ 2007/11 ינאי שני נ' המשרד להגנת הסביבה (פורסם בנבו, 5.2.2012), כלומר, ככל שעוצמת הסיכון גבוהה יותר, ניתן להסתפק ברמת הסתברות נמוכה יותר להתרחשות הפגיעה באינטרס המוגן, וככל שעוצמת הסיכון נמוכה, יש צורך ברמת הסתברות גבוהה להתרחשות הסיכון (סעיף 2.1 בנוהל מס' 3.1 של היחידה הממשלתית לחופש המידע, "דרישות המענה בדחיית בקשת חופש מידע", 23.6.2013) (להלן: נוהל מס' 3.1).

העתק נוהל מס' 3.1 של היחידה הממשלתית לחופש המידע מצ"ב ומסומן נספח ע/17.

34. במקרה דנן, לא נראה שהמשיבים יישמו כלל את מבחן ההסתברות הנדרש בפסיקה במקרים של העלאת הסייג הביטחוני. מהחלטתם לא ניתן להבין מהי התוצאה החמורה הצפויה מחשיפת המידע, קרי עוצמת הסיכון שבעטייה יש לדחות את מסירת המידע ואף לא ניתן להבין מהי רמת ההסתברות שבה הסתפקו לשם מניעת מסירת המידע (סעיף 2 בנוהל מס' 3.1). כפי שהוסבר

לעיל, משום שהמידע שנתבקש אינו נוגע כלל להיבטים הביטחוניים של הזנת מניעות ביטחוניות אלא להחלטות המנהליות של המשיבים, אין כל חשש, וודאי שלא חשש ברמת הודאות הנדרשת בפסיקה, שיתגלו עקב מסירת המידע "שיטות הפעולה" או "מושאי העניין" של גורמי הביטחון.

התפרקות משיקול דעת

35. לנוכח הדברים האמורים לעיל, עולה חשש שהמשיבים השתמשו לרעה ובאופן שרירותי בקיומו של הסייג הביטחוני המנוי בסעיף 9(א)(1) לחוק ונאחזו בו כאצטלה למניעת המידע, תוך התפרקות משיקול דעתם העצמאי.

36. המשיבים מודים בהחלטתם מיום 13.8.2015 שפנייתם לסייג הביטחוני נעשתה "בהתאם לחוות דעתם של גורמי הביטחון לפיהם לא ניתן להעביר את הנתונים המבוקשים מטעמים ביטחוניים" (סעיף 2 להחלטה- ר' **נספח ע/2**), ותו לא. הם לא מפנים להנמקה אחרת או לעמדה מקצועית כלשהי לפיה יש במסירת המידע משום חשש לפגיעה בביטחון המדינה, מנקודת מבטם של המשיבים כרשות מנהלית. סירובם סובב כולו סביב הטעמים הביטחוניים של השב"כ. למרבה הצער, נראה כי כמו במקרים אחרים, גם כאן התפרקו המשיבים משיקול דעתם העצמאי לעניין האפשרות למסור את המידע מכוח חוק חופש המידע ואימצו בבחינת כזה ראה וקדש את עמדת גורמי הביטחון כעמדתם שלהם.

37. ודוק: המשיבים לא סירבו את הבקשה מן הטעם ש"המידע נוצר בידי רשות ציבורית אחרת" (סעיף 518 לחוק) ולא הפנו את המשיבים, כבעבר, לשב"כ. אלא, הם טענו כי עילת הסירוב מבחינתם היא חשש לפגיעה בביטחון המדינה או הציבור, אך ההנמקה (הדלה) כולה היא הפנייה לטעמי הסירוב מבחינת השב"כ. בשל כך, עולה חשש מבוסס שהמשיבים לא שקלו כלל את בקשת המידע מנקודת מבטם כרשות ציבורית המחזיקה במידע ומחויבת, ככלל, למוסרו לציבור. זאת ועוד, החלטת המשיבים לא כוללת הנמקה כיצד, ואם בכלל, שקלו המשיבים את השיקולים המנויים בחוק המטים את הכף לטובת מסירת המידע, כולו או חלקו- עניינה של העותרת במידע והאינטרס הציבורי בגילוי המידע. זאת, בניגוד לסעיף 7(ו) לחוק ולנוהל היחידה הממשלתית בנושא **(נוהל מס' 3.1 לעיל**. ר' גם עניין **המועצה להשכלה גבוהה**, סעיף 23 לפסק הדין).

38. בכך, המשיבים התפרקו משיקול דעתם פעמיים: פעם אחת כאשר נמנעו מלשקול את השיקולים הרלוונטיים במסגרת חוק חופש המידע (ר' סעיף 10 לחוק) ושקלו אך ורק את השיקול הביטחוני הבלתי רלוונטי, ופעם שנייה כאשר הפנו בהנמקתם לחוות דעתם של גורמי הביטחון להבדיל מעמדתם שלהם.

אינטרס העותרת בפרסום המידע המבוקש

17. למעלה מן הצורך ואף על פי שבהתאם להוראות סעיף 7(א) לחוק אין מבקש המידע חייב לנמק את בקשת המידע או להציג את הטעם שבבקשתו, תציג העותרת בקצרה את עניינה בקבלת המידע שנתבקש מהמשיבים.

18. כאמור, העותרת פועלת להגנה וקידום של חופש התנועה של תושבים פלסטינים המתגוררים בגדה המערבית וברצועת עזה, שהוא בסיס למימוש זכויות נגזרות כגון הזכות לחיי משפחה, חופש העיסוק, הזכות לחינוך ולהשכלה גבוהה וכיוצא בזה. בנוסף, העותרת חותרת לקיים דיון

ציבורי שקוף לגבי מדיניות המשיבים כלפי האוכלוסיה הפלסטינית המתגוררת בגדה המערבית וברצועת עזה. לשם כך היא פועלת ללא הרף לחשיפת נהלי העבודה וההנחיות המנהליות המחייבות את המשיבים בפועל מול האוכלוסיה האזרחית.

19. במסגרת עבודתה נתקלת העותרת לא פעם בבקשות של תושבים פלסטינים לקבל היתרי כניסה לישראל לצרכים שונים, שמסוכלות לנוכח קיומה של מניעה ביטחונית. לעומת זאת, במקרים אחרים מאושרות בקשות להיתרים על אף קיומה של מניעה שכזו. לשם ביצוע עבודתה בצורה הטובה ביותר, ועל מנת להעריך את היקפי התנועה של התושבים הפלסטינים ואת אופן השפעתה של המניעה הביטחונית על תנועה זו, נתבקש המידע נשוא העתירה.

20. זאת ועוד, עבודת העותרת חשפה בשנים האחרונות עשרות רבות של נהלים שכתבו ופרסמו המשיבים בנוגע לתנועת תושבים פלסטינים בכלל וסוגיית המניעות הביטחונית בפרט, כגון נוהל "כניסת האוכלוסייה הפלסטינית לישראל" שאוזכר לעיל. המידע המבוקש בעתירה זו נועד לפיכך לסייע לעותרת להעריך את אופן ומידת היישום בפועל של נהלים אלו.

האינטרס הציבורי בפרסום המידע המבוקש (סעיף 10 לחוק)

21. בעניין **שידורי קשת** קבע בית המשפט כי האינטרס המרכזי בגילוי המידע הוא היכולת לבקר את פעולתה של הרשות על מנת לקיים דיון ציבורי מושכל ולאפשר ביקורת ציבורית על הרשות (עניין שידורי קשת, פס' 77-81). בנוסף, קיים אינטרס ציבורי ברור בחיוב הרשויות לפעול בשקיפות, תוך שהן מכירות בכך שהמידע שברשותן הוא משאב ציבורי. גילוי המידע המבוקש דרוש על מנת להבטיח כי רשויות המינהל יכבדו את הוראות החוק ואת התכלית העומדת בבסיסו. דבר זה נכון שבעתיים כאשר מדובר במשיבים דן, הכושלים לא פעם בעמידה בהוראות החוק ובעקרונות השקיפות והביקורת שבבסיסו.

22. מניסיונה של העותרת ומניסיונם של ארגונים רבים אחרים, בינלאומיים ומקומיים כאחד, עולה כי הסדרים שונים הנוגעים למנגנון הנפקת ההיתרים לתושבי השטחים הפלסטינים ולהשפעתה של המניעה הביטחונית על האפשרות לקבל היתרים אלו, לוטים באפלה. לא רק שתושבים ספציפיים אינם יודעים פעמים רבות מדוע הוזנה בענינם מניעה וכיצד ניתן להסירה, אלא שהמשיבים מותירים בעלטה סוגיות עקרוניות הנוגעות להזנתן והסרתן של מניעות ביטחוניות. משום שהטלת מניעות ביטחוניות הינה תופעה נרחבת ביותר המשפיעה על כל היבטי חייהם של התושבים הפלסטינים (ר' דו"ח של ארגון מחסום ווטש, "אסירים שקופים- פלסטינים מנועי שב"כ", אפריל 2007), קיים אינטרס ציבורי מובהק לעמוד על האופן בו מפעילים המשיבים את סמכותם המנהלית לאשר או לסרב בקשות להיתרי כניסה, על בסיס קיומן או העדרן של מניעות ביטחוניות.

23. האינטרס הציבורי לחיזוק שלטון החוק ועמידת הרשויות בחובותיהם, מחייב לענייננו עמידה על אופן הפעלת שיקול הדעת של המשיבים ועידודם לשמור על סמכותם המקצועית באשר להנפקת היתרי כניסה לישראל, על בסיס השיקולים השונים וביניהם השיקול הביטחוני. לפיכך, מסירת המידע המבוקש בבקשה נשוא העתירה יכולה לסייע להעמיד באור חיובי את התנהלות המשיבים, ככל שאלו אכן מבצעים הבחנה בין ההמלצה הביטחונית של הגורם המייעץ לבין החלטתם המנהלית באשר להנפקת ההיתר. הקפדה על הבחנה זו חשובה מאין כמותה, כפי שהדגיש בית המשפט לא פעם בסוגיות הקשורות להנפקת היתרי כניסה ושהייה

לישראל מטעם המשיבים או משרד הפנים (עניין נצאר לעיל; עת"מ 1196-05-10 נצאר לעיל).

24. האינטרס הציבורי במסירת המידע חזק במיוחד מקום שקהל היעד הנזקק לשירותי המשיבים, התושבים הפלסטינים, אינם אזרחי המדינה. לתושבים אלו אין זכות בחירה, הם אינם בוחרים את הרשויות הישראליות ובוודאי שהם אינם בוחרים את הגורמים במערכת הביטחון אשר החלטותיהם מתוות ומשליכות על היבטים נרחבים בחייהם של התושבים. לעומת אזרחי המדינה, אשר יכולים להשפיע על רשויות השלטון בדרך של פעילות פוליטית והצבעה בקלפי, לתושבים הפלסטינים אין דרך להשתתף בעיצוב המדיניות שמשפיעה על חייהם.

25. האינטרס הציבורי חזק במיוחד לאור העובדה שהמשיבים נוקטים, זו לא הפעם הראשונה, בטקטיקה של התחמקות ממענה לבקשות חופש מידע, תוך התעלמות ממסגרת הזמנים המנויה בחוק והפנייה חסרת בסיס והצדקה לסייגים לא להם. לעותרת ניסיון ארוך שנים בשליחת מכתבים ובקשות חופש מידע למשיבים על מנת לקבל מידע שהינו חיוני לציבור. ניסיונה מלמד כי בקשות רבות נענו רק לאחר הגשת עתירות. למעשה, חלק מהנהלים אליהם מפנה עתירה זו, נחשפו ופורסמו אך ורק בזכות עתירות חופש מידע שהגישה העותרת (ר' עת"מ 22775-02-11 גישה ואח' נ' מתפ"ש (פורסם בנבו, 13.1.2013); עת"מ 51147-05-14 גישה נ' מתפ"ש (תלוי ועומד)). האינטרס הציבורי מחייב להביא קץ להתנהלות הבלתי תקינה בעליל של המשיבים, המצריכה הגשת עתירות לשם קבלת מידע שהוא חיוני לציבור בכלל ובנושא של תנועת פלסטינים על רקע של מניעות ביטחוניות בפרט.

פגמים פרוצדוראליים בהתנהלות המשיבים

26. ראוי עוד לציין שבטיפול בבקשה נשוא העתירה נפלו פגמים פרוצדוראליים שאינם "טכניים" כלל. הם מעידים על הזלזול שמפגינים המשיבים כלפי הוראות חוק חופש המידע והעניין הציבורי בגילוי המידע ומרמזים כי ההפנייה לסייג הביטחוני, עם חלוף יותר מ-120 יום למענה לבקשה, נעשתה באופן שרירותי וללא כל חשיבה.

אי עמידה במסגרת הזמנים

27. החוק מחייב את הרשות להשיב לבקשת חופש מידע ללא שיהוי ולא יאוחר מ-30 יום (סעיף 7(ב) לחוק). ראש הרשות רשאי להאריך תקופה זו ב-30 יום נוספים, בהודעה בכתב המנמקת את הצורך בהארכה (סעיף 7(ב) לחוק). על הארכה נוספת של התקופה עד למקסימום של 120 יום מיום הגשתה, יכול להודיע ראש הרשות בהחלטה מנומקת, "אם בשל היקפו או מורכבותו של המידע המבוקש יש צורך להאריך את התקופה" (סעיף 7(ג) לחוק). המדובר בחובה ברורה להשיב לבקשת חופש מידע במסגרת זמנים קבועה, שאינה נתונה לשיקול דעתה של הרשות המנהלית. חובה זו נובעת מחובות ההגינות, הנאמנות והסבירות של הרשות (יצחק זמיר, **הסמכות המינהלית - כרך ב'** 717 (1996); הלל סומר, חוק חופש המידע: הדין והמציאות, **המשפט ח'**, 435, 438, תשס"ג).

28. במקרה דנן, המשיבים חטאו להוראות החוק. לא רק שבקשת חופש המידע לא נענתה כלל, משך יותר מ-120 יום, ואף הודעת הארכה לא נשלחה מטעמים, אלא שהמשיבים אף לא שעו להוראת היחידה הממשלתית לחופש המידע להשיב לבקשה ללא דיחוי, לאחר שהוגשה תלונה ליחידה

ביום 4.5.2015 והתלונה נמצאה מוצדקת. המענה לבקשה ניתן רק לאחר 140 יום, ולאחר שהוגשה תלונה שנייה בעניין ליחידה לחופש המידע, ביום 13.8.2015.

29. משום שהמשיבים לא מסרו בשום שלב הודעה המאריכה את המועד למתן מענה, ולא נימקו את העיכוב בשל היקפו או מורכבותו של המידע המבוקש, לא הייתה כל אינדיקציה שהתשובה שתתקבל בסופו של דבר תהיה למעשה דחייה מכל וכל של הבקשה על בסיס סעיף 9(א)(1) לחוק. והרי, ככל שרשות מבקשת להימנע ממסירת המידע בשל אחת מן העילות המנויות בסעיפים 8-9 לחוק, החוק מחייבה להודיע על כך במסגרת הזמנים הקבועה בסעיף 7 לחוק. היחידה הממשלתית לחופש המידע קבעה שגם אם העיכוב במתן החלטה נובע משקילת ההשלכה האפשרית של מסירת המידע, למשל על ביטחון המדינה או יחסי החוץ של המדינה, על הרשות לציין זאת בהודעת הארכה לפי סעיף 7(ג) לחוק.

*העתק תשובת היחידה לחופש המידע בתלונה מס' 22/13 מיום 14.8.2013 מצ"ב ומסומן **נספח ע/18**.*

30. במקרה דנן, המשיבים הפרו את חובתם להודיע על התקיימותן של אחת מן עילות הסירוב המנויות בחוק, במסגרת הזמנים שנקבעה בסעיף 7 לחוק. לא רק שהם לא נימקו את העיכוב במענה בשל הצורך בשקילת ההשלכות של מסירת המידע על ביטחון המדינה או הציבור, אלא שהפנייתם לסעיף 9(א)(1) נעשתה רק בשלב דחיית הבקשה.

31. יודגש כי בית משפט נכבד זה מחה בעבר על התנהלות המשיבים בכל הנוגע למענה לבקשות חופש מידע, וקבע כי :

"יש שלב שבו האיחורים והזלזול בחוק ובהחלטות ביהמ"ש אינם בעיה מנהלית עוד. יש תחושה כי המשיבים לא הפנימו את הוראות החוק. לא יתכן כי לא תהא כל התייחסות במשך למעלה מחצי שנה לבקשה למידע כאשר החוק קובע מגבלה של 30 יום. לא יתכן כי נדרשות עתירות לא בכדי לתקוף את החלטות הרשות אלא בכדי לקבל החלטה שכזו." (עת"מ-16436-10-02 **המוקד להגנת הפרט נ' מתאם פעולות הממשלה בשטחים** (פורסם בנבו, החלטה מיום 20.6.2010).

אי בחינה של אפשרות מסירת מידע חלקי

32. באשר לאפשרות למסור את המידע באופן חלקי או בתנאים מכוח סעיף 11 לחוק, החלטת המשיבים כוללת תשובה סטנדרטית ולקונית לפיה "לאור מהות המידע המבוקש ושאר נסיבות המקרה" הם מצאו כי הדבר לא אפשרי (סעיף 3 להחלטה). תשובה זו אין בה כדי לעמוד מבחינה מהותית בהוראות סעיף 11 לחוק ונראה כי המשיבים ציינו קטע זה בהחלטתם אך ורק כדי לצאת ידי חובה. נזכיר כי בית המשפט פסק בעבר כי האפשרות למסור מידע חלקי אינה "בבחינת מעשה נדיבות של הרשות, אלא בבחינת מילוי חובתה" (עע"מ 11120/08 **התנועה לחופש המידע נ' רשות ההגבלים העסקיים**, פסקה 11 (פורסם בנבו, 17.11.2010). יצוין כי העברת נתונים סטטיסטיים לפונה, להבדיל מנתונים אבסולוטיים, הוצעה בפסיקה כפתרון חלקי למסירת מידע כאשר המדינה טוענת לחשש לפגיעה בביטחון המדינה (בג"ץ 2662/09 **התנועה לחופש המידע ואח' נ' משרד ראש הממשלה**, פס' 4 (פורסם בנבו, 4.1.2011), ואילו כאן מלכתחילה נתבקשו נתונים סטטיסטיים.

סיכום

33. המשיבים טוענים כי הם מפעילים שיקול דעת עצמאי בבואם לבחון בקשות למתן היתרי כניסה לישראל לתושבים פלסטינים, וכי עמדת גורמי הביטחון היא אך אינדיקציה המשוקללת לצד שיקולים אחרים, הן במסגרת הנהלים שהם כתבו וגם במסגרת טיעוניהם בפני ערכאות משפטיות. אולם, נראה שבפועל הדבר אינו בא לידי ביטוי בפרקטיקה הנוהגת. כאשר נשאלו על ידי העותרת מהו מספר התושבים הפלסטינים אשר קיבלו היתרים חרף קיומה של מניעה ביטחונית או אשר בקשתם להיתר סורבה בשל המניעה, סירבו המשיבים להשיב. סירובם התבסס באופן מובהק ובלעדי על עמדת גורמי הביטחון, וזאת מבלי להפעיל שיקול דעת עצמאי ומקצועי כפי שעל רשות מינהלית להפעיל מתוקף סמכותה.

34. תשובת המשיבים מעידה כי למרבה הצער הם אינם מפנימים שסמכותם המנהלית לטפל בבקשות למתן היתרי כניסה לפלסטינים, וכפועל יוצא להשיב לבקשות חופש מידע בעניין זה, הינה נפרדת ועצמאית מעמדתם המקצועית של גורמי הביטחון אם להמליץ על הזנה או הסרה של מניעה ביטחונית לאדם פלוני. השימוש בסייג הביטחוני שבסעיף 9(א)(1) לחוק נעשה במחי יד, בשרירותית ומבלי להביא לידי ביטוי ולהדגיש את תפקידם של המשיבים כרשות מנהלית. המשיבים לא לקחו בחשבון את עניינה של העותרת במידע ואת האינטרס הציבור בגילוי המידע. הם אף לא עשו כל מאמץ למסור את המידע ולו באופן חלקי או בתנאים. זאת אין לקבל.

35. לאור כל האמור, מתבקש בית המשפט הנכבד לחייב את המשיבים להשיב לבקשת העותרת ולמסור לידיה את המידע המבוקש במלואו (ר' סעיף 17(ד) לחוק). כמו כן, מתבקש בית המשפט הנכבד להשית על המשיבים את הוצאות העותרת, לרבות שכ"ט עו"ד.

עתירה זו נתמכת בתצהירה של עובדת העותרת.

מיכל לופט, עו"ד
ב"כ העותרת

25.10.2015